

Stortingets president

fra representanten Marit Arnstad
"Regjeringen går i Langtidsprogrammet inn for en betydelig vekst i forbruket. Miljøvernministeren har nå tatt til orde for et oppgjør med forbruksveksten.
Vil Regjeringen vurdere å legge fram et revidert langtidsprogram for perioden 1994-97 som tar hensyn til miljøvernministerens synspunkter og med forslag til tiltak som vil være nødvendige i denne sammenheng?

President,

Regjeringens mål er å være en pådriver for en omlegging av forbruks- og produksjonsmønster i bærekraftig retning og for en utvikling i verdensøkonomien som reduserer avstanden mellom fattige og rike land, avskaffer fattigdommen og bidrar til at utviklingslandene kan løse sine egne miljø- og fattigdomsproblemer. Fremskrivningene av forbruket i Langtidsprogrammet beskriver ikke mål vi skal arbeide for å realisere, men mulige utviklingsforløp basert på dagens kunnskap.

Dagens forbruksmønstre kan ikke fortsette. Å endre vekstens innhold er et av de viktigste budskapene i Regjeringens langtidsprogram. Vi må øke velferden uten å ødelegge miljøet. Vi som bor i den rike del av verden kan gjøre mye i hvert enkelt land. I Norge har vi fått til mye. Norge er f. eks. et foregangsland når det gjelder å bruke miljøavgifter. Dette har bidratt til å endre sammensetningen av forbruket. Men om Norge går langt helt alene, er det stor fare for at bedrifter legges ned og produksjonen flyttes til andre land, mens de internasjonale miljøproblemene ikke blir mindre.

For å komme videre er det derfor nødvendig at vi samordner innsatsen med andre land. Riktigere priser vil redusere belastningen på miljøet, samtidig som det oppmuntrer til en bedre og mer miljøvennlig arbeidsdeling mellom landene og en bedre ressursbruk innenfor det enkelte land. Vi ønsker å gå videre i denne retningen. Men vi må erkjenne at ensidig bruk av tiltak bare i Norge ikke vil ha den

ønskede virkningen, verken i arbeidet for et bedre miljø eller i arbeidet for å utjevne forskjeller mellom rike og fattige land. Dette var et viktig punkt i det foredraget miljøvernministeren holdt 18. januar.

I Langtidsprogrammets tallmessige fremskrivninger ligger det inne en årlig volumvekst i det private forbruket på snaut 2 prosent fram til år 1997. Mesteparten av veksten skyldes at flere kommer i arbeid, og at verdiskapingen i samfunnet dermed styrkes, og at pensjonistenes inntekter øker. Denne fremskrivningen bygger for øvrig på Sysselsettingsutvalgets solidaritetsalternativ.

Det er også viktig å være klar over at økt forbruk i langtidsprogramperioden og senere ikke først og fremst vil bety mer varer. Fra 1980 til i dag har det private tjenesteforbruket økt med 40 pst., mens det private vareforbruket bare har økt med 7 pst. Slike utviklingstrekk vil vi også se fremover. Dette illustrerer at vekstens innhold kan endres. De viktigste utfordringene for den økonomiske politikken i årene fremover er nettopp å få til det. Som jeg var inne på i mitt svar på spørsmålet fra representanten Solheim må vi ikke glemme at økt innsats på eldreomsorg og til helsepleie, bedre skoler, bedre utdanning og forsterket innsats på kultursektoren, som også regnes som forbruk - offentlig eller privat - vil være en vesentlig del av innholdet i den økonomiske veksten. Denne er ikke noe mål i seg selv, men en konsekvens av andre mål vi setter oss, om trygghet, arbeid og velferd.